

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 77 0 P 105357 22 Rev
Banja Luka, 04.10.2023. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Gorjane Popadić, kao predsjednika vijeća, Biljane Majkić Marinković i Tanje Bundalo, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužioca Mješoviti Holding „ERS“ - MP a.d. Trebinje - ZP „Elektrokrajina“ a.d. Banjaluka, kojeg zastupa punomoćnik D.B., zaposlen kod tužioca, diplomirani pravnik sa položenim pravosudnim ispitom, protiv tuženog N.D. iz P., K., koga zastupa punomoćnik M.M., advokat iz P., radi isplate novčanih potraživanja po osnovu neovlaštene potrošnje električne energije, vrijednost predmeta spora 31.411,82 KM, odlučujući o reviziji tužioca izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Prijedoru broj 77 0 P 105357 21 Gž od 22.09.2022.godine, na sjednici vijeća održanoj dana 04.10.2023. godine donio je

RJEŠENJE

Revizija se usvaja, obje nižestepene presude ukidaju i predmet vraća prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Prijedoru broj 77 0 P 105357 20 P od 12.07.2021. godine, obavezan je tuženi da tužiocu na ime duga zbog neovlaštene potrošnje električne energije isplati iznos od 31.387,51 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 04.02.2020. godine kao dana utvrđivanja neovlaštene potrošnje pa do konačne isplate, te je odbijen dio zahtjeva koji predstavlja razliku između dosuđenog (31.387,51 KM) i traženog (31.411,82 KM) iznosa.

Obavezan je tuženi da tužiocu naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 1.000,00 KM.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Prijedoru broj 77 0 P 105357 21 Gž od 22.09.2022.godine, žalba tuženog je usvojena, presuda Osnovnog suda u Prijedoru broj 77 0 P 105357 20 P od 12.07.2021. godine, preinačena tako što je odbijen zahtjev tužioca kojim je traženo da se obaveže tuženi da mu na ime duga zbog neovlaštene potrošnje električne energije isplati iznos od 31.411,82 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 04.02.2020. godine pa do isplate, kao i da mu nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 1.000,00 KM.

Obavezan je tužilac da tuženom nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu 3.194,10 KM.

Blagovremeno izjavljenom revizijom i dopunom revizije tužilac pobija drugostepenu presudu zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava. Predlaže da se revizija usvoji i drugostepena presuda preinači.

Tuženi je dao odgovor na reviziju u kojem tvrdi da revizija nije osnovana i predlaže da se odbije.

Revizija je osnovana.

Predmet spora u ovoj pravnoj stvari je zahtjev tužioca kojim je tražio da se obaveže tuženi da mu na ime duga po osnovu neovlaštene potrošnje električne energije isplati iznos od 31.411,82 KM, sa zakonskom zateznom kamatom.

Ocjenom provedenih dokaza prvostepeni sud je utvrdio: da su radnici tužioca, postupajući po nalogu za rad broj ... od 04.02.2020. godine, izlaskom na teren dana 04.02.2020. godine u Pilani D. koja je vlasništvo tuženog i koja se nalazi u T., S.B., K., ustanovili da potrošnja električne energije u ovoj pilani nije registrovana kod tužioca, jer da je u cijeloj pilani neovlašteno korištena električna energija, s obzirom da se tuženi samovoljno priključio na način da je sa STS D. broj 282 povučen podzemni kabl 4x50 mm² do TP ormara u kojem se nalaze nožasti osigurači 3x200 A, a da se dalje odatle napaja električni ormarić koji se nalazi na objektu pilane i u kojoj se nalazi KS sklopka 160 A, SMT 3x100/5 i da mjernim uređajem nije registrovano napajanje „komandnog ormara“ preko kojeg je korištena električna energija za cirkulare, brente i cijelu pilanu; te da su radnici tužioca o zatečenom stanju sačinili zapisnik pod brojem 001/09102 iz sadržine kojeg proizilazi da je nakon ustanovljene neovlaštene potrošnje pilana kao potrošač isključena na TP ormaru i da su izvađeni osigurači i plombiran ormar; da dug po osnovu neovlaštene potrošnje električne energije, po računu uključujući i PDV od 17%, u periodu od februara 2019. godine do februara 2020. godine iznosi 31.411,82 KM; da je vještačenjem utvrđeno da dug za neovlaštenu potrošnju, obračunat za proizvodna preduzeća za period od februara 2019. godine do februara 2020. godine iznosi 31.387,51 KM

Temeljem navedenih činjeničnih utvrđenja prvostepeni sud je sudio kao u izreci prvostepene presude, s pozivom na odredbe člana 69 . stav 1. tačka a), člana 75. stav 1. tačka b) člana 89. tačka v), člana 90. stav 2. i 3. i člana 91. Opštih uslova za isporuku i snabdijevanje električnom energijom („Službeni glasnik RS“, broj 90/12 – prečišćeni tekst) i člana 262. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“, broj 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89 i „Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 17/93, 3/96, 39/03 i 74/14).

Drugostepeni sud je prihvatio činjenična utvrđenja prvostepenog suda, i našao da je neovlaštena potrošnja električne energije ustanovljena u Pilani D., da je tuženi vlasnik pilane, iz čega po shvatanju drugostepenog suda proizilazi da je dug koji tužilac potražuje po osnovu neovlaštene potrošnje električne energije nastao iz obavljanja poslovne djelatnosti preduzetnika, na šta upućuje i sadržina kartice po datumu knjiženja, prema kojoj je neovlaštena potrošnja evidentirana u kategoriji „ostala potrošnja“.

Drugostepeni sud je imao u vidu odredbu člana 26. Zakona o zanatsko preduzetničkoj djelatnosti („Službeni glasnik RS“, broj 117/11, 121/12, 67/13 i 44/16 – u daljem tekstu: ZZPD), i da je istom propisano da preduzetnik obavlja djelatnost pod poslovnim imenom koje obavezno sadrži opis djelatnosti, naziv, ime i prezime preduzetnika, oznaka SP i mjesto sjedišta, pa slijedom toga u sudskom postupku u kojem se preduzetnik poziva na odgovornost, takav tuženi mora biti označen sa ličnim imenom preduzetnika sa njegovom djelatnošću i njegovim sjedištem, te našao da to, u konkretnom slučaju, znači da je pravilno, kao tuženi, trebao biti označen D.N., vlasnik Pilane D. Slijedom toga drugostepeni sud je zaključio da je tužilac disponirajući tužbom, u ovoj pravnoj stvari, kao tuženog označio D.N., kao fizičko lice, a ne

kao preduzetnika, te da tuženom nedostaje pasivna legitimacija, pa je zbog toga tužbeni zahtjev odbijen.

Drugostepena presuda nije pravilna.

Tužilac u reviziji tvrdi da je osporena presuda zahvaćena povredom odredbi parničnog postupka i da je sud bio dužan primjenom odredbe člana 295. i 336. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09, 61/13 – u daljem tekstu: ZPP), pozvati tužioca da ukloni neurednost tužbe u pogledu označenja tužene stranke i da je zaključak drugostepenog suda o nepostojanju pasivne legitimacije tuženog utemeljen na pogrešnoj primjeni ZZPD.

Tužilac je u činjeničnim navodima tužbe naveo, da je kod tužioca pod naplatnim brojem ..., registrovana potrošnja električne energije za pilanu tuženog u K. Ul. ... te tvrdi da je izvršenom kontrolom, na osnovu naloga broj ... (prema sadržaju naloga koji je priložen uz tužbu isti izdat za kontrolu mjernog mjesta Pilana D.), i zapisnikom broj ... od 04.02.2020. godine (iz zapisnika koji je priložen uz tužbu proizilazi da je neovlaštena potrošnja registrovana Pilana D. – vlasnik N.D.), ustanovljena neovlaštena potrošnja električne energije.

Tokom postupka nije bilo sporno da je tuženi vlasnik Pilane D. i da je izvršena kontrola mjernog mjesta koje se nalazi na vidnom mjestu na objektu pilane.

Prema odredbi člana 6. stav 1. ZZPD preduzetnik, u smislu ovog zakona, jeste fizičko lice koje obavlja preduzetničku djelatnost u svoje ime i za svoj račun radi sticanja dobiti, i kao takav upisan je u registar preduzetnika.

Odredbom člana 12. stav 2. ZZPD propisano je da preduzetnik za sve obaveze nastale u vezi sa obavljanjem preduzetničke djelatnosti odgovara cjelokupnom svojom imovinom.

Imajući u vidu činjenične navode tužbe i stanje spisa ove parnice, proizilazi da je u smislu odredbe člana 26. ZZPD u vezi sa članom 6. stav 1. i članom 12. stav 2. istog zakona, kao pasivno legitimisana stranka (tuženi) trebao biti označen N.D., vlasnik Pilane D.

Tužilac je u tužbi, kao tuženog označio N.D.

Ovaj nedostatak, pravilno je uočio drugostepeni sud, međutim, isti, suprotno zaključku tog suda, u konkretnom slučaju, ne tiče se pasivne legitimacije.

Naime, stvarna (aktivna i pasivna) legitimacija predstavlja odnos stranke prema predmetu spora, odnosno prema pravu za čiju zaštitu je parnica pokrenuta, pa stvarnu legitimaciju imaju učesnici spornog materijalno pravnog odnosa, a nedostatak stvarne legitimacije je pitanje materijalnog prava i vodi odbijanju tužbenog zahtjeva.

Sporni materijalno pravni odnos stranaka, u parničnom postupku se identifikuje prema činjeničnim navodima tužbe (kojima je sud vezan). U ovom postupku prema činjeničnim navodima tužbe, i utvrđenju nižestepenih sudova, sporni materijalno pravni odnos je nastao između vlasnika Pilane D. (kako to stoji u činjeničnim navodima tužbe i što proizilazi iz izvedenih dokaza) odnosno N.D. kao privatnog preduzetnika (član 6. stav 1. i član 12. stav 2. ZZPD). Zbog toga, okolnost da je kod označenja tuženog u tužbi, tužilac naveo samo podatke o fizičkom licu, bez podataka iz odredbe člana 26. ZZPD, koji to lice identifikuju kao privatnog preduzetnika, ne može poslužiti kao razlog za zaključak da su ispunjeni uslovi da se odbije tužbeni zahtjev zbog nedostatka pasivne legitimacije.

U smislu odredbe člana 291. stav 1. ZPP, stranke u postupku mogu biti fizička i pravna lica. Pilana nije pravno lice, a okolnost da uz ime tuženog, kao fizičkog lica, nisu označeni podaci iz odredbe člana 26. ZZPD, ne tiče se stranačke sposobnosti tuženog, u smislu odredbe člana 291. ZPP. Zbog toga ovdje nema mjesta ispravci tužbe primjenom odredbe člana 295. ZPP, kako to tvrdi tužilac u reviziji.

Odredbom člana 334. stav 2. ZPP propisano je da podnesci moraju biti razumljivi i da naročito treba da sadrže, između ostalog, ime i prezime, odnosno naziv pravnog lica, prebivalište ili boravište, odnosno sjedište stranaka.

Shodno navedenom ovdje se radi tužbi koja je neuredna u smislu navedene odredbe ZPP. Ovi nedostaci otklanjaju se primjenom odredbe člana 336. ZPP, na koju se osnovano poziva revident.

Na urednost tužbe sud pazi po službenoj dužnosti, i nepotpuna tužba predstavlja podnesak po kojem sud ne može postupati (član 336. stav 1. ZPP). Kad sud ne preduzme aktivnosti radi otklanjanja nedostatka urednosti tužbe u fazi prethodnog ispitivanja tužbe, to je dužan i ovlašten preduzeti u toku raspravljanja, sve do zaključenja ročišta za glavnu raspravu, jer se zabrana postupanja po neuređnoj tužbi odnosi i na donošenje meritorne odluke po takvoj tužbi. Zbog toga se uočeni propust, u konkretnom slučaju, tiče postupanja prvostepenog suda, koji nije sankcionisao drugostepeni sud, iako je na to izričito ukazala žalba tuženog, tvrdnjom u tački Ad. 1. u kojoj je dato obrazloženje za žalbeni prigovor o povredama postupka.

Shodno navedenom, drugostepena presuda je, zahvaćena povredom postupka iz odredbe člana 209. stav 1. ZPP, koja je imala uticaja na donošenje pravilne i zakonite presude, i na koju ukazuje revizija.

Iz navedenih razloga, ispunjeni su uslovi da se zbog povede postupka, na osnovu odredbe člana 249. stav 1. ZPP, ukinu obje nižestepene presude i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

U ponovnom postupku, prvostepeni sud će pozvati tužioca da pravilno i potpuno označi tuženu stranku, i nakon toga pravilnom primjenom procesnog i materijalnog prava odlučiti o tužbenom zahtjevu.

Predsjednik vijeća
Gorjana Popadić

Tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Aćić